

PROGRAM STRANKE LEVICA
ZA LOKALNE VOLITVE 2018

**OBČINA
ZA VSE,
NE
LE ZA
PEŠČICO**



LEVICA

POLITIČNI UKREPI

Težave skupnosti najbolj poznajo pripadniki in pripadnice skupnosti. Možnost za soodločanje ne smejo imeti zgolj vsake štiri leta, temveč je odločanje nujno demokratizirati ter občankam in občanom dati priložnosti in orodja, s katerimi bodo neposredno in sproti vplivali na politične odločitve, ki se jih tičejo. Ti vzvodi so različne oblike politične participacije in neposredne demokracije, ki jih je najlažje uvajati in izpeljati prav na občinski in krajevni ravni, saj je to oblika oblasti, ki je ljudem najbližje in v kateri se najlažje sodeluje neposredno. Poleg tega neposredno sodelovanje čim večjega števila ljudi pri odločitvah pomeni večji nadzor nad odločevalskim procesom in posledično hitrejšo razkrivanje nepravilnosti. Naš cilj je demokratizacija in decentralizacija odločanja v občini ter uvedba pravnih možnosti za neposredno sodelovanje občank in občanov pri odločitvah. Te cilje bomo uresničili tudi s pomočjo sprememb občinskega statuta, ki je temeljni in vrhovni pravni akt, ki ureja delovanje občine.

UKREPI

REDNO BOMO SKLICEVALI ZBORE KRAJANK IN KRAJANOV OZ. OBČANK IN OBČANOV.

Tako bodo občanke in občani neposredno deležni informacij o pomembnih temah, hkrati pa bodo lahko tudi neposredno izrazili svoje mnenje. Z delovanjem zborov občank in občanov bodo le-ti pridobili tudi znanja in izkušnje s področja političnega soodločanja ter spoznali, da lahko številne težave, ki jih dojemamo kot osebne, rešimo s sodelovanjem.

UVEDLI BOMO PRAVO OBLIKO PARTICIPATORNEGA PRORAČUNA.

Ta bo omogočal prebivalcem in prebivalkam, da neposredno odločajo o razporejanju dela sredstev občine in tako sami oblikujejo soglasje o tem, katere investicije

so v občini prioritete. Participatorni proračun poveča tudi transparentnost porabe sredstev.

URAVNOTEŽILI BOMO RAZMERJE MOČI MED ŽUPANOM IN OBČINSKIM SVETOM.

Prvi predstavlja izvršilno, drugi pa zakonodajno vejo lokalne oblasti. V sedanjem statutu ima župan veliko možnost samoodločanja, občinski svet pa ima malo možnosti omejevanja njegovega vpliva. To stanje je treba spremeniti ter občinskemu svetu vrniti vlogo osnovnega kraja demokratičnega nadzora in razprave, tako da ne bo le glasovalni stroj, kot je zdaj.

V DELOVNA TELESA OBČINSKEGA SVETA BOMO VKLJUČILI STROKOVNJAK(INJE TER IZKUŠENE OBČAN(K)E.

V ta so namreč lahko imenovani tudi posamezniki in posameznice, ki niso člani oz. članice občinskega sveta in ki imajo s posameznega področja posebna znanja ali izkušnje. Tako bi ta delovna telesa postala kraj razreševanja pomembnih vprašanj in problemov posameznega področja, medtem ko sedaj v njih ljudje brez izkušenj in znanj nekritično potrjujejo predlagane odločitve.

OKREPILI BOMO DELOVANJE NADZORNEGA ODBORA OBČINE

To je organ, ki je odgovoren za nadzor nad delovanjem in poslovanjem občine. Moral bi delovati neodvisno od župana oz. bi moral omogočiti širši demokratični nadzor. Nadzorni odbor bomo prenovili tako, da bodo v njem enakomerno zastopane vse liste in stranke, ki imajo predstavnike v občinskem svetu. Le tako bo lahko nadzorni odbor v resnici opravljal svojo statutarno vlogo.

SEJE OBČINSKEGA SVETA BOMO SNEMALI IN POSNETKE OBJAVLJALI.

Čeprav se vsakdo lahko udeleži sej občinskega sveta, se to v praksi redko zgodi. Delovanje občinskega sveta bomo približali občanom tako, da bomo seje občinskega sveta predvajali v živo na spletu ter jih shranili v spletni arhiv. S tem ukrepom bomo bistveno povečali transparentnost delovanja občinskega sveta.

KRAJEVNIM SKUPNOSTIM BOMO VRNILI AVTONOMIJO IN VELJAVO.

Krajevnim skupnostim je treba ponovno omogočiti razpolaganje z lastnim premoženjem in izrabo javnih sredstev, ki so zanje določena v proračunu občine. Posvetovanje predsednic in predsednikov svetov krajevnih skupnosti s predstavniki in predstavnicami občine mora postati redno (mesečno) in utečeno, saj bo le tako glas vseh krajev v občini slišan v Kopru.

TEMELJNE STRATEŠKE DOKUMENTE OBČINE BOMO PRENOVILI.

Veliko jih je bilo v preteklem mandatu sprejetih po hitrih postopkih in brez ustrezne javne razprave, zaradi česar je tudi njihova vsebina pomanjkljiva. Te dokumente bomo ponovno pregledali in prenovili v sodelovanju z občan(kam)i in strokovnjak(injam)i.

Prek vzvodov, ki jih imamo, bomo na državni ravni predlagali **UZAKONITEV MOŽNOSTI ODPOKLICA VOLJENIH FUNKCIONARK IN FUNKCIONARJEV**, ki ne služijo občankam in občanom, prav tako pa bomo predlagali **OMEJITEV ZAPOREDNIH ŽUPANSKIH MANDATOV NA NAJVEČ DVA**.

UREDILI BOMO DELOVANJE IN ORGANIZACIJO JAVNIH PODJETIJ.

V podjetja bomo uvedli vzode delavskega soupravljanja, s čimer bodo delavci in delavke lahko dobili svoje predstavnike in predstavnice v upravah in nadzornih svetih javnih podjetij. Z uvedbo politike odprtih knjig bodo zaposleni kadarkoli imeli vpogled v poslovanje svojega podjetja. Postopek imenovanja ostalih članov in članic uprav in nadzornih svetov bo prevzel občinski svet, ki bo lahko te tudi odpoklical. Razmerja med najvišjimi plačami (uprav in nadzornih svetov) in najnižjimi plačami znotraj podjetij bomo omejili na 1 proti 5. Ustanovili bomo odbor za varstvo pravic uporabnikov javnih dobrin, ki bo sprejemal pritožbe in mnenja občank in občanov glede ravni in načinov nudenja javnih storitev v občini.

EKONOMSKI UKREPI

Ob utrjevanju politične demokracije je velikega pomena vzpostavljanje ekonomske demokracije, s čimer označujemo prenos odločevalske vloge v podjetjih od lastnikov med vse zaposlene. Ničkolikokrat se je izkazalo, da so lastniki in menedžerji podjetij lahko nesposobni vodje ali se celo namerno okoriščajo na račun podjetja, pri čemer jim je za usodo zaposlenih prav malo mar. Zato zagovarjamo moč zaposlenih v podjetjih, ker imajo ti največji interes za uspešno, pregledno in predvsem dolgoročno delovanje podjetja, posledično pa imajo tudi največjo pravico do udeležbe pri dobičku, ki ga sami ustvarijo. Zadruginištvo je najbolj demokratična oblika organiziranja gospodarskih subjektov in prav zato je najboljši način organiziranja delovnega procesa. Delavsko soupravljanje je namreč filter in korektor za napačne odločitve vodstev podjetij in njihovo samovoljno obnašanje. Poleg zadruginištva ima lahko pozitivno družbeno vlogo tudi socialno podjetništvo, podprli pa bomo tudi malo podjetništvo in obrtnike, ki z delovanjem v duhu družbene odgovornosti in pravičnosti pripomorejo k vsesplošnemu blagostanju. Posebno pozornost bomo namenili tudi občinskim financam, katerih največja težava je največji dolg na prebivalca v Sloveniji.

UKREPI

PRESTRUKTURIRALI BOMO JAVNE FINANCE IN REORGANIZIRALI OBČINSKI PRORAČUN.

Treba je pripraviti celovit pregled finančnega stanja občine in njenih zavodov ter ga javno objaviti. Po tem pregledu bo osrednji cilj javnih financ razdolževanje občinskega proračuna, vendar ne z nekritičnim varčevanjem na račun prepotrebnih investicij, temveč z upoštevanjem gospodarske rasti in s pametnim načrtovanjem investicij skozi daljše časovno obdobje.

UVEDLI BOMO SMOTRNO PORABO JAVNIH SREDSTEV.

Poraba javnega denarja mora imeti jasne cilje in merljive

ve ali otipljive učinke za dobrobit prebivalk in prebivalcev občine. Investicije morajo biti utemeljene v občinskih strateških dokumentih in usklajene skozi proces participativnega proračuna. Javna sredstva ne smejo biti namenjena uresničevanju vizij posameznikov, od katerih skupnost nima nikakršne koristi.

OMEJITEV PRODAJE OBČINSKEGA PREMOŽENJA.

Treba je končati z dosedanjo prakso razprodaje občinskega premoženja in uporabo pridobljenih kupnin kot osrednjega prihodka za občinski proračun. Nepremičnine v lasti občine so ključnega pomena za izvajanje stanovanjske, prostorske in kulturne politike in drugih politik. S prodajo občinskih nepremičnin, ki se dogaja, občina sama sebi zapira manevrski prostor za učinkovito izvajanje omenjenih politik.

POVEČALI BOMO LASTNIŠKI DELEŽ OBČINE V LUKI KOPER.

Ta je temeljnega pomena za gospodarski in prostorski razvoj mesta, občanke in občani pa morajo biti prek občinskih predstavnic in predstavnikov soudeleženi pri njenem upravljanju. Prodajo občinskega deleža v Luki Koper razumemo kot veliko napako.

PODPRLI BOMO EKOLOŠKO IN SOCIALNO VZDRŽEN RAZVOJ LUKE KOPER.

Ta predstavlja največjega in najpomembnejšega zaposlovalca v občini, istočasno pa je tudi del gospodarske infrastrukture nacionalnega pomena. Zaradi tega je Luki Koper treba omogočiti širitev in razvoj, vendar z upoštevanjem prostorskih omejitev, ki ga narekujejo okolje in kakovost življenja lokalnega prebivalstva v naši občini, pa tudi v okoliških občinah. Podprli bomo čimprejšnjo umestitev novih vhodov v pristanišče, ki bodo okolico mestnega središča razbremenili tovarnega prometa. Podprli bomo tudi čimprejšnjo izgradnjo drugega tira Koper-Divača, ki bo lahko bistveno koristil ne le tovarnemu prometu, ampak tudi potniškemu prometu in povezanosti Kopa z zaledjem.

SPODBUJALI BOMO ZADRUŽNIŠTVO IN SOCIALNO PODJETNIŠTVO NA VSEH RAVNEH.

Uvedli bomo finančne spodbude za razvoj zadrug, ponudili jim bomo primerne prostorske pogoje za delovanje ter organizirali izobraževanja o zadružništvu in socialnem podjetništvu. Spodbujali bomo kulturo sodelovanja in samoorganiziranja znotraj gospodarskih subjektov in med njimi. Zadružno organiziranje bomo promovirali tako v gospodarskih kot negospodarskih panogah.

SPODBUJALI BOMO ODPRAVO PREKARNIH ZAPOSLOSTEV.

Te so velika težava današnjega časa, saj čedalje več ljudi dela v negotovih razmerah, brez zagotovljenih osnovnih delavskih pravic in pogosto za prenizko in neredno plačilo. Ker verjamemo, da mora občina pri odpravljanju prekarstva biti zgled lokalnemu gospodarstvu, bomo začeli postopoma in sistematično odpravljati t. i. outsourcinge oziroma prepuščanje izvajanja storitev zunanjim izvajalcem. To bomo storili s prekvalificiranjem zunanjih izvajalcev v redno zaposlene. To bomo počeli tako neposredno v občinski upravi, kot tudi v javnih zavodih in javnih gospodarskih družbah. Ob tem se bodo za vse delavce in delavke organizirala izobraževanja o delavskih pravicah, prav tako pa jim bo zagotovljen dostop do brezplačne pravne pomoči.

VZPOSTAVITEV "COWORKING" PROSTORA.

V takem prostoru bi lahko mladi podjetniki in podjetnice uresničevali svoje poslovne ideje in snovali inovacije v duhu praks skupnostne ekonomije. Spodbujali bomo zadružno organiziranje zagonskih podjetij, ki bi nastala na takšen način. Organizirali bi tudi podporne programe, strokovne delavnice in izobraževanja, zato da bi tak prostor zaživel.

SPODBUJANJE RAZVOJA TRADICIONALNIH OBRTI.

Mnogi poklici, ki so bili nekoč razširjeni v našem mestu, danes zamirajo, čeprav bi z izdelavo unikatnih izdelkov, popravili uporabnih predmetov in vključitvijo nekaterih poklicev v turistično ponudbo lahko prinašali prihodek posameznikom in posameznicam. Predlagamo oživitve

rokodelskih poklicev skozi pripravo ustreznega podpornega programa in nudenja primernih prostorov v starem mestnem jedru. Na podoben način bi lahko spodbudili tudi nastajanje umetniških ateljejev in gostinskih obratov s tradicionalno istrsko ponudbo.

PROSTOR IN OKOLJE

Urejanje prostora, javnih površin in osnovne infrastrukture so tista področja kjer ima lahko občina največjo moč, saj lahko tako s prostorskimi akti kot z investicijami dejavno ureja uporabno in vizualno plat prostora, ki nas obkroža. Dosedanji prostorski razvoj mestne občine Koper je potekal izjemno neenakomerno, z velikim poudarkom na razvoju določenih predelov mesta (območje Bonifike v širšem smislu tega poimenovanja) ter s hkratnim zanemarjanjem nekaterih drugih predelov mesta in podeželja. Še posebej to velja za zgodovinsko mestno jedro Kopra, kjer so nekatere stavbe vidno prepuščene čedalje večjemu razpadanju, druge pa obnovljene stihijsko in neprimerno glede na občutljivo spomeniško zavarovano okolje. Tudi v koprskih stanovanjskih predele v Šalari, Olmu, Semedeli in Markovcu se ni vložilo toliko, kot bi se lahko. Še mnogo bolj zapostavljeno pa je podeželje, kjer je velika večina vasi še vedno brez osnovne kanalizacije in vodovoda. To povzroča težave tako prebivalcem in prebivalkam, kot tudi neposredno okolju, in sicer zaradi spuščanja odpadnih voda iz greznic v naravo. Verjamemo, da je treba prostorsko politiko občine zasnovati popolnoma na novo, saj trenutno temelji na že zdavnaj zastarelih planskih aktih iz osemdesetih let, ko je bil za naše območje predviden povsem drugačen razvoj kot danes. K drugačnemu razvoju bosta pripomogla tudi okrepljena vloga krajevnih skupnosti in participativni proračun. Zavzemamo se za trajnostno, teritorialno enakomerno, strokovno podprto in preko soodločanja usklajeno politiko prostorskega in infrastrukturnega razvoja.

ZAČELI BOMO S POSTOPKOM SPREJEMANJA NOVEGA OBČINSKEGA PROSTORSKEGA NAČRTA (OPN).

Po osamosvojitvi je bil z novimi okoljskimi zakoni razgrajen stari sistem prostorskega načrtovanja, ki je bil spet vzpostavljen šele po letu 2007, ko so vse slovenske občine dobile nalogo, da na novo vzpostavijo občinske prostorske načrte - temeljne dokumente za urejanje prostora. Mestna občina Koper je ena izmed redkih, ki tega še ni storila in zato lahko uporablja le zastarele planske akte iz let 1984-1986. Kot posledica tega je nastal neuskladen prostorski razvoj, ki se odraža tudi v tem, da se na občini že 20 let obstaja neobravnavanih več vlog za spremembo namembnosti zemljišč. Treba je končno sprožiti nastajanje novega OPN, ki ga morajo spremljati široka strokovna razprava in analize (npr. krajinska analiza, analize demografskih gibanj, gospodarskega razvoja, razvoja prometa itd.) in javnosti široko odprt participativni proces. OPN mora postati podlaga za trajnostni razvoj mesta in podeželja za naslednjih nekaj desetletij.

PRIPRAVILI BOMO PROGRAM PROGRAMSKE REVITALIZACIJE IN INFRASTRUKTURNE PRENOVE MESTNEGA JEDRA KOPRA.

Tak program bo vseboval najprej ustanovitev zavoda, ki bo izvajal lokalno službo varstva kulturne dediščine, in sklada, ki bo prebivalcem mestnega jedra s sofinanciranjem pomagal pri obnovah hiš v skladu s spomeniškovarstvenimi smernicami. Ustanovili bomo tudi občinski sklad za sofinanciranje obnovitev stavb v mestnem jedru, ki bo občankam in občanom pomagal pri dragih obnovah v skladu s spomeniškovarstvenimi smernicami. Prenovili bomo spomeniškovarstvene predpise in predpise, ki urejajo zunanji izgled stavb, izložb in javnega prostora. Ti bodo stremeli k temu, da bodo izložbe, pročelja, napisi in druga stavbna oprema v enotnem slogu. Omejili bomo vizualno onesnaževanje s prekomernim oglaševanjem. Prek javnega natečaja bomo izbrali enoten projekt za urbanistično ureditev mestnega jedra in za postavitev nove primerne mestne opreme (smetnjaki, klopi, razsvetljava). Spodbudili bomo tudi urejanje mestnega zelenja (žepni

parki, drevesa, vzpenjalke). V mestnem jedru bomo zagrali program prenove osnovne komunalne infrastrukture, katerega cilj bo odstranitev vseh kablov in napeljav s fasad in iz zraka. Malim obrtnikom, umetnikom, gostincem in podjetnikom pa bomo ponudili poceni najemnine v mestnem jedru, kar bo omogočilo njegovo programsko prenovo in oživitvev.

ZAUSTAVILI BOMO TREND GRADNJE MEGAŠTRUKTUR NA OBMOČJU BONIFIKE.

To območje bomo vzpostavili kot zeleno območje, v katerega se umeščajo nizki paviljonski objekti, ne pa veliki in previsoki objekti, ki zakrijejo vizure na mestno jedro in iz njega. Preprečili bomo graditev novih trgovskih središč in veliko več pozornosti posvetili urbanemu zelenju, drevesom in zelenim površinam - vedno v sozvočju z mediteranskim značajem prostora. Dolgoročno si bomo prizadevali za novo in centru bližjo lokacijo avtobusne in železniške postaje, še pred tem pa za ureditev in izboljšavo sedanje postaje. Dolgoročno si bomo prizadevali tudi za umik avtocestne infrastrukture in industrije iz mestnega središča na obrobje.

PODPRLI BOMO SONARAVNO IN SODELOVALNO UREJANJE OBALE MED KOPROM IN IZOLO.

Z zaprtjem nekdanje obalne ceste se je odprla možnost umeščanja novih vsebin na tem delu obale, s tem pa se bodo zagotovo pojavili apetiti kapitala za izkoristek in čim večjo pozidavo tega območja. Temu bomo nasprotovali in vpeljali bomo sonaraven koncept urejanja obale, kjer bomo z minimalnimi posegi uredili sedanjo cesto za rekreacijo, kopanje, kulturne prireditve in druge rabe, ki bodo odprte vsem občankam in občanom. Pri snovanju načrtov se bomo ponovno oprli na sodelovanje občank in občanov ter neodvisne urbanistične stroke.

ZASNOVALI BOMO UKREPE ZA BOJ PROTI PODNEBNIM SPREMEMBAM NA LOKALNI RAVNI.

Še naprej si bomo prizadevali za energetska sanacija vseh stavb v občinski lasti. Čeprav vemo, da je energetska politika v državni domeni, lahko tudi na mikroravni storimo veliko. Sofinancirali bomo vzpostavljanje obnovljivih virov

energije, kjer lahko na nekaterih področjih (npr. fotovoltaika) dosežemo veliko. Vzpostavili bomo sodelovanje z Luko Koper v smislu energetskega partnerstva, saj bi lahko velike strehe luških skladišč uporabili za namestitve sončnih panelov, ki bi vsaj v poletnih mesecih lahko mestu nudili veliko lastne energije. Na podeželju bomo spodbujali uporabo lesne biomase namesto fosilnih goriv za kurjavo.

ZASNOVALI BOMO PROGRAM IZBOLJŠANJA STANJA NA PODROČJU ZBIRANJA KOMUNALNIH ODPADKOV.

Mestna občina Koper namreč spada med tiste občine, v katerih je količina odloženih odpadkov velika, hkrati pa tudi delež ločeno zbranih komunalnih odpadkov ni zadovoljiv. Zasnovali bomo akcijski načrt, ki bo temeljil na strategiji “zero waste”: torej ne zgolj na povečanju ločeno zbranih odpadkov, ampak na zmanjšanju skupne količine odloženih odpadkov. V okviru tega načrta bomo zasnovali akcije izobraževanja in ozaveščanja, odprli bomo trgovino “zero-waste” v središču mesta in prenovili ekološke otoke tako, da bo ločevanje odpadkov enostavnejše.

RAZVOJ PODEŽELJA IN KMETIJSTVO

Prostorska politika se ne sme ustaviti na robu mesta, temveč mora aktivno poseči tudi na podeželje, ki je bilo dolgo časa zanemarjeno. Mestno občino Koper sestavlja v glavnem široko območje podeželja v zaledju mesta, vse tja do Kraškega roba in doline reke Dragonje, ki ni bilo deležno takih vlaganj, kot so se dogajala v mestnem središču. Kljub obsežnim vlaganjem v zadnjih mandatih obstajajo še vedno številne neurejene ceste, celotna naselja v zaledju pa so brez priključkov na javno kanalizacijsko in vodovodno omrežje. Vse to znižuje kakovost življenja na podeželju in predstavlja velik okoljski problem. Obenem na teh območjih ostajajo samo še starejši ljudje, za kate-

re ni primerno poskrbljeno. Kot podeželje še vedno lahko upoštevamo tudi širše primestno območje, kjer pa se dogaja intenzivna in stihijska razpršena pozidava, ki postopno uničuje kakovostno kmetijsko zemljo in povzroča čedalje več dnevnega avtomobilskega prometa, za katerega se v mestnem središču težko najdejo parkirišča. Zaradi razpršene pozidave je tudi organizacija javnega prevoza draga in neracionalna. Temu procesu, ki mu z eno besedo rečemo suburbanizacija, je treba narediti konec. Treba je na novo zasnovati razvoj podeželja na podlagi trajnostnega in družbeno vključujočega razvoja.

UKREPI

ZASNOVALI BOMO DOLGOROČNI PLAN INFRASTRUKTURNIH PROJEKTOV NA PODEŽELJU.

Cilj tega plana bo pripeljati vodovod in kanalizacijo v vsako vas na podeželju. Kljub velikim gradbenim posegom v preteklih mandatih so nekatere ceste v zaledju še vedno potrebne nujne prenove. Tako bomo izboljšali kakovost življenja na podeželju, hkrati pa bistveno pripomogli k izboljšanju stanja okolja v občini. Preverili bomo tudi stanje električne in telekomunikacijske infrastrukture ter zasnovali potrebne dolgoročne investicije za izboljšanje teh infrastruktur. V okviru tega plana bomo vzpostavili mrežo brezplačnih WiFi točk na podeželju; internet naj postane javna dobrina za vse.

USTANOVITEV NAČRTOVANIH KRAJINSKIH PARKOV KRAŠKI ROB IN DRAGONJA.

Po ustanovitvi obeh parkov se bo ustanovil javni zavod, ki bo upravljalec obeh. Pri tem se bomo naslanjali na uspešne primere parkov v Strunjanu in Sečovljah. Parka ne bosta zasnovana kot vira omejitev v vsakdanjem življenju prebivalcev in prebivalcev, ampak kot platformi za koordinacijo razvoja ekološkega kmetijstva, trajnostnega turizma, varstva istrske kulturne dediščine in splošnega razvoja podeželja. Parka bosta postala blagovni znamki, ki bosta omogočili lokalnim pridelovalcem in pridelovalkam prodajo svojih izdelkov po celotni državi.

SPREJELI BOMO NAČRT VZPOSTAVITVE PREHRANSKE SAMOOSKRBE V OBČINI.

Spodbujali bomo nastajanje lokalnih ekozadrug in jih vključili v preskrbo javnih ustanov (šol, vrtcev, javnih podjetij) s hrano ter tako ustvarili zasnovo lokalnih prehrambenih proizvodno-porabniških verig, saj je lokalna preskrba s hrano ekološko najbolj vzdržna in tudi stroškovno najbolj racionalna. Ekozadruge za področje pridelave oljčnega olja bomo okrepili z nacionalno promocijsko akcijo, saj je to pridelek, ki se v Sloveniji dobi samo pri nas in deloma v Goriških brdih. Koprsko tržnico bomo namenili zgolj pridelovalcem lokalne ekološko pridelane hrane.

OMEJILI BOMO RAZPRŠENO GRADITEV IN USMERILI NOVOGRADNJE V OKOLICO OBSTOJEČIH NASELBINSKIH SREDIŠČ.

Z novim Občinskim prostorskim načrtom (OPN) bomo določili nova območja za širitev in dopolnitev naselij v primestju, pri čimer bomo zasledovali čim večjo koncentracijo pozidave in čim manjšo razpršitev, tako da bo možno oblikovati tem bolj zaključena naselja. Prizadevali si bomo za čim manjšo pozidavo kakovostnih kmetijskih zemljišč v primestju. Infrastrukturo v podeželju in v primestju bomo oblikovali z upoštevanjem tradicionalnih elementov istrske krajine. Spodbujali bomo prenovo naselij s sofinanciranjem obnavljanja značilnih istrskih hiš v vaških jedrih in izven njih.

USTANOVILI BOMO RAZPRŠENA VAROVANA STANOVANJA ZA STAREJŠE OBČANE NA PODEŽELJU.

Namesto gradnje novih domov za starejše, bomo obnovili več že obstoječih propadajočih hiš, v katere bi naselili manjše skupnosti varovank in varovancev, te pa bi dnevno obiskovala in oskrbovala centralna služba takega razpršenega varovanega doma. Tako bomo razbremenili klasične domove starejših v mestu in starejše ljudi iz podeželja ohranili v okolju, ki jim je domače, istočasno pa tudi skrbeli za oživljanje podeželja.

IZBOLJŠALI BOMO POGOJE ZA DELOVANJE RIBIČEV NA RIBIŠKEM POMOLU.

Ker je Koper obmorsko mesto, ocenjujemo tudi velik po-

men ohranjanja tradicionalnih panog, povezanih z morjem, kamor lahko danes štejemo predvsem ribištvo. V dialogu z ribiči bomo poskušali rešiti infrastrukturne težave, ki jih še pestijo. Omogočili jim bomo boljše pogoje za izvajanje dejavnosti (npr. za sušenje mrež, čiščenje, shrambo in prodajo ulova itd.). Prebivalstvo bomo tudi ozavestili o pomenu ribištva danes in v zgodovini.

STANOVANJSKO VPRAŠANJE

Koper je mesto, ki se že več let sooča s počasno rastjo prebivalstva. Vzporedno s tem naraščajo tudi potrebe po neprofitnih najemnih stanovanjih, ki pa jih je na razpolago daleč premalo, da bi lahko zadovoljili vse potrebe. Hkrati je Koper tudi eno izmed mest z najvišjimi cenami nepremičnin, kar že družini s povprečnim dohodkom onemogoča nakup stanovanja. Ker menimo, da je pravica do prebivališča ena izmed temeljnih človekovih pravic, ocenjujemo takšno stanje kot nedopustno. Še posebej pa je to problematično za številne mlade, z družinami in brez družin, ki se tako nikakor ne uspejo osamosvojiti. Za zagotavljanje stanovanj je odgovoren Javni stanovanjski sklad Mestne občine Koper (JSS MOK), ki pa svoje naloge ne opravlja uspešno. V zadnjem desetletju je bilo zgrajenih veliko premalo občinskih neprofitnih stanovanj. Tista, ki so bila zgrajena, so zelo slabe kakovosti, zaradi česar so pritožbe stanovalk in stanovalcev stalnica. Poleg tega je treba koncept javne stanovanjske politike razširiti tako, da ne bo zagotavljala stanovanj le najrevnejšim slojem, ampak tudi srednjemu sloju. Mesta in države, ki imajo velik delež javnih najemnih stanovanj in manjši delež lastniških stanovanj, imajo veliko večjo možnost aktivnega vodenja stanovanjske politike, posledično pa tudi veliko večji vpliv na trg nepremičnin in najemnin. Ta je pri nas podivjan prav zaradi majhnega najemniškega fonda. Zaradi dolgoročnih in stabilnih najemnih razmerij je ob-

čutek doma večine prebivalstva še vedno zavarovan. Tudi na lokalni ravni lahko začnemo ta trend spreminjati.

UKREPI

REORGANIZIRALI BOMO JSS MOK TAKO, DA BO OPRAVLJAL SVOJO PRAVO FUNKCIJO.

Finančna in organizacijska okrepitev javnega stanovanjskega sklada mora biti izvedena skupaj s prenovo strategije za njegovo delovanje. Treba je pospešiti nastajanje projektov in graditev novih stanovanj, tako za neprofitno kot tudi stroškovno oddajanje. Načrti za nove stanovanjske stavbe in soseske morajo biti primerno urbanistično umeščeni, in sicer tako, da jih bo spremljala vsa osnovna infrastruktura: trgovine, vrtci, zelene površine, parkirišča, postaje javnega prometa. Projekte je treba zaupati zmagovalcem arhitekturnih natečajev, izpeljanih v sodelovanju z Zbornico za arhitekturo in prostor. Od gradbenih podjetij je treba zahtevati primerne reference. Cilj ne sme biti samo to, da se gradi, ampak to, da se gradi kakovostno, za prihodnje rodove.

ZA STANOVANJSKO GRADNJO IN ŠIRJENJE MESTA JE TREBA ZAGOTOVITI PRIMERNE POVRŠINE.

Tudi v tem primeru bo treba ta cilj zasledovati znotraj novega občinskega prostorskega načrta. Mestu Koper je treba zagotoviti prostor za širitev stanovanjskih območij, ta pa načrtovati tako, da bodo tipologije stanovanjskih stavb omogočale kar najbolj racionalno izrabo površin in bodo v skladu z mediteransko kulturno krajino. Zato bomo v teh območjih spodbujali nastajanje večstanovanjskih stavb in vrstnih hiš, namesto individualnih družinskih hiš. Taka gradnja namreč omogoča največjo izrabo zelenih površin ob najvišji poselitveni gostoti.

VZPOSTAVILI BOMO PROGRAM ODKUPOV PRAZNIH STANOVANJ.

Nedopustno je, da obstajajo prazna stanovanja, medtem ko je veliko ljudi brez ustreznega domovanja. JSS MOK bo imel nalogo, da odkupi prazna stanovanja v mestu. Še

posebej bo treba povečati odkupe stanovanj v mestnem jedru, saj so večinoma v slabem stanju in potrebna prenove. Ob tem bi bilo možno izvajati tudi ukrepe varstva kulturne dediščine. V ta namen bomo zagotovili delne subvencije.

ZAČELI BOMO PROJEKT GRADITVE OSKRBOVANEGA NASELJA ZA STAREJŠE OBČANKE IN OBČANE.

Na lokaciji v primestju in v stiku z naravo bomo vzpostavili naselje varovanih stanovanj za starejše občane, kjer bo zagotovljen celodnevni nadzor medicinskega osebja. Na tak način bomo starejše ljudi obdržali v bližini narave, hkrati pa ne bo prihajalo do prostorskih konfliktov zaradi glasne glasbe ob prireditvah.

PONOVO BOMO ODKUPILI NEKDANJI TOMOSOV NEBOTIČNIK IN V NJEM VZPOSTAVILI ŠTUDENSKI DOM.

Prodajo Tomosovega nebotičnika in vezan posel s sosednjo podzemno garažo ocenjujemo kot napako, ki bo imela hude posledice na mestno jedro, saj bodo luksuzna stanovanja pospešila proces gentrifkacije mesta. Menimo, da je Tomosov blok idealna lokacija za nov študentski dom, ki ga Univerza na Primorskem zelo potrebuje. Blok bi obnovili tako, da bo njegova arhitektura ohranjena, saj gre za spomenik modernistične arhitekture, hkrati pa bi lahko izvedli tudi revitalizacijo Nazorjevega trga.

VZPOSTAVILI BOMO STANOVANJSKO SKUPNOST ZA BREZDOMNE IN VARNO HIŠO ZA ŽRTVE NASILJA.

Čeprav so velikokrat očem nevidni, med nami živi veliko ljudi brez strehe nad glavo. Večinoma gre za ljudi, ki so se znašli na robu družbe in ki potrebujejo toplino in pomoč sočloveka. V sodelovanju z nevladnimi organizacijami bomo vzpostavili stanovanjsko skupnost za brezdomne, kjer bomo lahko tudi izvajali programe za ponovno vključevanje teh ljudi v družbo. Na podoben način bomo vzpostavili tudi varno hišo za ženske in otroke, ki so žrtve nasilja.

DRUŽBENE DEJAVNOSTI - IZOBRAŽEVANJE IN ZDRAVSTVO

Področje družbenih dejavnosti je široko, saj obsega izobraževanje, zdravstvo, socialno varstvo in kulturo. Na področjih izobraževanja in zdravstva so bila v zadnjih mandatih izpeljana številna obnovitvena dela različnih ustanov, vendar še vedno obstaja veliko primanjkljajev. Še posebno pereče je vprašanje vrtcev, pri katerih se soočamo s prezasedenostjo sedanjih kapacitet. Odločno nasprotujemo temu, da bi se njihova prezasedenost reševala s povečanjem prispevnih stopenj staršev. Čeprav je bilo v prejšnjih mandatih izvedenih kar nekaj obnovitev osnovnih šol, so nekatere šole nujno potrebne sanacije. Kot problematičen vidimo odnos med mestom in Univerzo na Primorskem. Prisoten je še problem dejavnosti Zdravstvenega doma Koper, ki deluje na dveh povsem ločenih lokacijah, pri čemer se ena izmed njiju nahaja v samem srcu mestnega jedra, kjer vlada veliko pomanjkanje ustreznih parkirišč in dostopnih poti.

UKREPI

IZDELALI BOMO NAČRT ZA IZGRADITEV NOVIH VRTCEV.

Analizirali bomo trenutno stanje potreb in se lotili reševanja težav v tistih okoljih, kjer je potreba najbolj izrazita.

IZDELALI BOMO NAČRT ZA GRADITEV NOVE ŠOLE NA ŠKOFIJAH.

Ker je stara šola neprimerna in izdelana iz materialov, ki so škodljivi za zdravje otrok, bomo podprli graditev nove šole v čim krajšem času. Z natečajem bomo ob pomoči Zbornice za arhitekturo in prostor poskušali pridobiti najbolj kakovostno arhitekturno rešitev.

PREUČILI BOMO TEŽAVE SISTEMA ŠOLSkih PREVOZOV IN GA IZBOLJŠALI.

Nekateri šolski okoliši so oblikovani tako, da so organizirani šolski prevozi nujni. Zdajšnji sistem bomo preučili in odpravili pomanjkljivosti.

OKREPILI BOMO SODELOVANJE Z UNIVERZO NA PRIMORSKEM.

Zavzeli se bomo za njen razvoj v smislu mestne univerze, saj lahko pripomore k oživitvi mestnega jedra in obnovi kulturne dediščine ter umeščanju novih vsebin v stare palače in samostane. Posledično nasprotujemo graditvi novega univerzitetnega kampusa v Kopru. Prizadevali si bomo za to, da se univerza razvija naprej in da bo Koper postajal čedalje bolj gostoljubno mesto za študentsko populacijo.

IZDELALI BOMO NAČRT ZA GRADITEV ENOTNEGA ZDRAVSTVENEGA DOMA V SREDIŠČU KOPRA.

Tako bomo na enem mestu združili dejavnosti Zdravstvenega doma Koper, v zeleni okolici mestnega jedra pa oblikovali prototip paviljonske gradnje, ki bo spoštovala prostorska razmerja starega mestnega jedra. Arhitekturno rešitev bomo pridobili z javnim natečajem ob pomoči Zbornice za arhitekturo in prostor.

Zavzeli se bomo za širitev zdravstvenih programov, predvsem tistih, ki so zdaj podhranjeni, npr. rehabilitacijske oziroma fizioterapevtske dejavnosti in pedontologija, namenjena najmlajšim občankam in občanom. Prav tako bomo poskrbeli za vzpostavitev ambulante splošne medicine na Škofijah v ustreznih prostorih. Poskrbeli bomo za to, da bo koprška pro bono ambulanta pogostejše delovala. Prav tako se bomo zavzeli za to, da se bodo splošni ambulantni pridružili nekateri specialisti, npr. zobozdravnik, ginekolog in psihiater.

DRUŽBENE DEJAVNOSTI - KULTURA

Kakovostna kultura, v najširšem pomenu umetniškega ustvarjanja, je v sodobni kapitalistični družbi odrinjena na obrobje. Družbenokritična, nekomercialna kultura je temelj strpnejše družbe, ki je varen prostor za življenjsko udejstvovanje svojih članov. Kulturne prakse ne le prispevajo k vzpostavljanju vezi skupnosti, temveč pripomorejo tudi h kakovostnemu življenju. Podobno se dogaja tudi v naši občini, kjer je pomanjkanje kakovostnih kulturnih praks jasno zaznaven. Sedaj imamo stanje, ko občinska politika razume kulturno dogajanje zgolj kot popularno in zabavno ponudbo in pri tem ne loči popularne, ljubiteljske in profesionalne kulture. To je jasno razvidno iz različnih programskih razpisov, v katerih občina nevladnim organizacijam podeljuje sredstva za kulturo po načelu enakomerno razdeljene in nadvse skromne pogače, namesto da bi znala ločiti kakovostno umetniško ponudbo od manj kakovostne. Kultura mora ponovno stopiti v ospredje mestnega življenja, kar se mora izraziti skozi okrepljen in prenovljen program formalnih kulturnih ustanov (gledališča, galerij, muzeja, knjižnic), kot tudi skozi financiranje nevladnega sektorja. Kultura mora postati glavna in središčna tema ponudbe mestnega turizma, saj so možnosti za obogatitev programa skozi integralno vključitev kulturne dediščine še velike. Varovanje le-te je bilo v preteklih letih skoraj povsem zanemarjeno in čas je, da se temu področju nameni pozornost, ki si jo zasluži.

UKREPI

PRENOVILI BOMO OBČINSKO STRATEGIJO ZA PODROČJE KULTURE.

V njeno prenavo bomo vključili širšo javnost, k snovanju strategije pa bomo povabili širši krog kulturnih ustvarjalcev z območja Mestne občine Koper. Ta strategija bo po sprejetju postala osnovno vodilo v razporejanju sredstev za kulturo med različne deležnike. Zasledovali bomo cilj

izboljšanja kakovosti kulturne ponudbe tako, da bomo občanom in občankam ponudili ne samo najkvalitetnejše, kar premore naše lokalno okolje, temveč tudi izvrstne ustvarjalce in ustvarjalke iz širšega nacionalnega in mednarodnega prostora. Poseben poudarek bo šel razvoju kulturnih povezav v mednarodno-lokalnem kontekstu (stalni kulturni stiki s Trstom in hrvaško Istro).

NAMENILI BOMO POSEBNO POZORNOST RAZVOJU LOKALNIH UMETNIC IN UMETNIKOV TER KULTURNIH USTVARJALK IN USTVARJALCEV.

Za umetnike in umetnice bomo oblikovali posebne občinske štipendije, ki jim bodo določen čas omogočile prosto ustvarjanje ali rezidenco v tujini. Vizualne umetnike in umetnice ter rokodelke in rokodelce bomo spodbudili z oblikovanjem "umetniške četrti" v Koprskem mestnem jedru, kjer jim bomo za simbolično ceno enega evra oddali poslovne prostore za oblikovanje ateljejev. Vzpostavili bomo tudi umetniške rezidence, v katerih bomo namestili umetnike in umetnice, ki bodo prišli k nam iz tujine. Univerzo na Primorskem bomo spodbudili k ustanovitvi umetniških akademij ali obrtne šole za rokodelstvo in restavratorstvo.

PODPRLI BOMO RAZVOJ FESTIVALSKÉ KULTURE.

Mesto in podeželje imata zaradi svoje prekrasne narave in kulturne krajine velik potencial pri razvoju festivalov kakovostne kulture ter glasbenega, gledališkega ali performativnega ustvarjanja. Nekatere primere dobre prakse v našem prostoru že imamo (npr. festival Histeria, festival Jeff). Moramo jih nadaljevati in na podlagi izkušenj z njimi razvijati nove. Festivalski turizem bi pomenil velik doprinos k ponudbi in zadrževanju gostov za daljše obdobje.

VZPOSTAVILI BOMO STRPNO VEČKULTURNO OKOLJE IN POVEZANOST PREBIVALSTVA S PROSTOROM.

Skozi dogodke, izobraževanja, predavanja in razstave bomo spet poskušali poudariti večkulturno naravo našega mesta, kjer ne živita le dve pravno priznani avtohtoni skupnosti, temveč celo bogastvo kulturnih manjšin iz širšega območja. Koper mora postati zgled sožitja različnih

kulturnih manjšin. Prepoznati je treba to, da je sožitje teh manjšin tukaj naravna stvar vse od antike naprej. Prek različnih aktivnosti in publikacij bomo zgodovino in dediščino mesta približali ljudem. Zgodbe prostora, v katerem živimo, pripadajo vsem nam.

PODPRLI BOMO PONOVO VZPOSTAVITEV AVTONOMNE KULTURNE GONE ZA MLADE.

Izkušnja v bivšem kompleksu Inde kaže potrebo in zmožnost, da se tudi v našem mestu odstopi mladim prostor, kjer lahko avtonomno ustvarjajo alternativne kulturne modele po zgledu podobnih centrov drugje (npr. Metelkova v Ljubljani). Če bodo mladi spet stopili skupaj in se samoorganizirali, jih bomo podprli in omogočili primerne prostorske pogoje za njihovo delovanje.

PROGRAMSKO BOMO PRENOVILI CENTER MLADIH KOPER.

Ta se sicer čedalje bolj uveljavlja kot stičišče mladih, vendar potrebuje svoja lastna programska sredstva, jasnejšo strategijo delovanja in kompetentno strokovno vodstvo za dvig kakovosti tamkajšnjih dogodkov in programov. Cilj tega prostora mora biti vzpostavljanje sproščenega in varnega okolja za mlado publiko.

BISTVENO BOMO OKREPILI PRIZADEVANJA ZA ZAŠČITO KULTURNE DEDIŠČINE.

Ustanovili bomo lokalno službo varstva kulturne dediščine, ki bo skrbela za preučevanje, dokumentacijo in revitalizacijo mestnega jedra Kopra, ki je bilo dolgo let zanemarjeno in prepuščeno propadanju in stihiji. V njej se bo zaposlilo ustrezne strokovnjake in strokovnjakinje s področij zgodovine, umetnostne zgodovine, arheologije, arhitekture in krajinske arhitekture, nujna pa bo tudi njihova seznanjenost z lokalno zgodovino in kulturo. Ta služba bo izvajala podporo lastnikom in lastnicam nepremičnin pri obnovah njihovih spomeniško zaščitenih objektov, sočasno pa bo nadzirala izvajanje občinskih predpisov za varstvo dediščine, ki jih bomo osvežili. Vzpostavili bomo celovit program prenove dediščine v mestnem jedru in ustanovili stalni javni sklad, ki bo finančno pomagal lastnikom in lastnicam zavarovanih stavb pri financiranju sicer dragih konservatorskih in restavratorskih posegov

v skladu s smernicami Zavoda za varstvo kulturne dediščine in lokalne službe varstva.

PRENOVILI BOMO OSREDNJO KNJIŽNICO SREČKA VILHARJA.

Če bo zagnan projekt graditve novega zdravstvenega doma, bomo prostore starega zdravstvenega doma namenili knjižnici, kar bo omogočilo povezavo obeh stavb v nov in sodoben knjižnični kompleks. Tako se bodo povečale površine s knjižnimi policami (veliko večino knjižnega gradiva knjižnica danes hrani v skladišču) in oblikovala se bo lahko primerna študijska in časopisna čitalnica. V okviru tega projekta bomo sedanje parkirišče preoblikovali v park z mediteranskimi rastlinami. Projekt za prenavo in občutljivo umestitev v mestno jedro bomo pridobili z natečajem, ki ga bomo izvedli s pomočjo Zbornice za arhitekturo in prostor.

NAMENILI BOMO DODATNE PROSTORE POKRAJINSKEMU MUZEJU IN SOFINANCIRALI NJEGOV PROGRAM.

Pred nekaj leti je bila sicer dokončana generalna prenova muzeja, vendar je ob tem muzej izgubil dragocene prostore v sosednji stavbi. Muzeju bomo namenili več prostorov v mestnem jedru, tako da bo možno dolgoročno načrtovati širitev in prenavo muzejskih zbirk. Poskrbeli bomo tudi za primerno ureditev muzejskih depojev. S programskim sofinanciranjem bomo dvignili kakovost začasnih in stalnih razstav, ki bodo pritegnile tako domačine in domačinke kot tudi turiste in turistke. Dolgoročno bomo načrtovali izgradnjo nove muzejske stavbe na mestu nekdanjega samostana na Muzejskem trgu.

SPODBUDILI BOMO PROGRAMSKO PRENOVO KOPRSKEGA GLEDALIŠČA.

To se je v zadnjem obdobju usmerilo v lahkotnejši program, ki naj bi bil bolj všečen najširšemu občinstvu. Prizadevali si bomo za vrnitev zahtevnejših predstav in za gostovanja najbolj kakovostnih predstav iz drugih slovenskih gledališč in tujine. Koprskemu poklicnemu gledališču je treba za to zagotoviti znatno večja in stabilna finančna sredstva. Ker Gledališče Koper organizira tudi uveljavljen Primorski poletni festival, bomo tudi za to prireditve zagotovili ustrezna sredstva. Gledališče naj se ne le

prilagaja občinstvu, temveč naj ga z močjo umetniškega izraza tudi vzgaja.

SPREMENILI BOMO KONCEPT ORGANIZACIJE DVORANE SV. FRANČIŠKA.

Ta dvorana mora dobiti značaj koprskega kulturnega hrama, zato potrebuje primerno programsko, organizacijsko in tehnično vodstvo, ki bo poskrbelo za celovit koncept in celoletni program. Program se lahko ustvarja bodisi v sodelovanju s koprskimi kulturnimi ustanovami ali nevladnimi organizacijami bodisi z gostovanji gledaliških ali glasbenih skupin od drugod.

RAZVOJ FILMSKE KULTURE.

Mesto potrebuje sodobno manjše kinogledališče, ki bo vključeno v "Art kino mrežo" ter bo skozi program, festivale in delavnice oblikovalo prizorišče za kritično in umetniško filmsko produkcijo in občinstvo. Pri tem bomo dali poseben poudarek filmskemu izobraževanju otrok in mladostnikov.

ITALIJANSKA NARODNA SKUPNOST

Pripadniki in pripadnice italijanske narodne skupnosti so tvorni in enakopravni člani naše družbe, vendar se kljub temu njihove pravice in kultura nemalokrat omejujejo na zadostitev minimalnim zakonskim in ustavnim določilom. Skupnost, ki je tvorila pomemben del zgodovinskega izročila Kopra, ni mrtev organizem, ki ga je potrebno zgolj spraviti v okvire kulturne dediščine, temveč so to živi prebivalci in prebivalke naše občine, ki si zaslužijo, da lahko gojijo svojo kulturo in razvijajo svoje življenje v skladu z dvojezičnostjo, ki smo jima zavezani. Njihovo delovanje je namreč temeljni element, s katerim mesto Koper goji večkulturnost kot svojo bistveno vrednoto. Zavzemali se bomo za proaktivno upoštevanje pravic italijanske naro-

dne skupnosti v naši občini ter tudi za krepitev njene vloge v našem vsakdanjem in kulturnem življenju.

UKREPI

ZAVZELI SE BOMO ZA DOSLEDNO IZVAJANJE DVOJEZIČNOSTI.

Zagotovili bomo izvajanje dvojezičnosti na vseh ravneh javnih služb in lokalne samouprave ter širše skupnosti, zato bomo pripravili novo odločbo o izvajanju dvojezičnosti, s katero bomo uredili in poostriili nadzor. Tako bomo zagotovili uporabo obrazcev ter podajanje informacij na spletni strani in v občinskem biltenu tudi v italijanskem jeziku. Poskrbeli bomo za večjo uporabo italijanščine in italijanske kulture na javnih prireditvah, ki jih (so) organizira MOK.

OHRANILI IN OKREPILI BOMO DELOVANJE ITALIJANSKEGA PROGRAMA RTV KOPER-CAPODISTRIA.

Občina bo kot glasnik pri vladi zagotovila kakovostno delovanje regionalnega RTV-centra, pri katerem je treba jamčiti sedanji obseg programov, ohranitev delovnih mest in programsko samostojnost.

POSKRBELI BOMO ZA BOLJŠO IZPOSTAVLJENOST ZGODOVINSKE IN SEDANJE PRISOTNOSTI ITALIJANSKE NARODNE SKUPNOSTI.

Pomembne zgodovinske osebnosti je treba bolje vključiti v predstavitev mesta; zaslužijo si tudi lastna obeležja in spominske prireditve. S popravki bomo izboljšali projekt valorizacije starih toponimov, pri katerih je prišlo do netočnih zapisov. Sprejeli bomo odlok, ki bo potrdil, da je Koprsko pokopališče kulturni spomenik lokalnega pomena. Z odlokom se bo predvidelo tudi varstvo grobov znanih osebnotih, pomembnih za italijansko narodno skupnost ter za vse občanke in občane (npr. grob pisatelja Pier Antonija Quarantottija Gambinija).

VKLJUČEVANJE DOGODKOV ITALIJANSKE SKUPNOSTI V PROMOCIJO IN TURISTIČNO PONUDBO KOPRA.

Namesto predstavljanja podeželske istrske kulture v mestu, se bomo osredotočili na raziskovanje in promo-

cijo italijanske avtohtone mestne kulture. Aktivnosti italijanske skupnosti bomo vključili v turistično ponudbo in promocijo Kopra. Potrebna je večja vključitev Turistične organizacije Koper v prirejanje tradicionalnih prireditev, kot je praznik svetega Nazarija (19. junij), ki bi s svojim sejmom lahko postal ena izmed najbolj prepoznavnih prireditev v občini. Prav tako bomo spodbujali in poudarili sodobne umetniške in kulturne prakse v italijanskem jeziku; pripravili bomo dopolnitev programa Gledališča Koper v italijanskem jeziku.

PRIZADEVALI SI BOMO ZA BOLJŠO VKLJUČITEV ITALIJANSKE SKUPNOSTI V EVROPSKE PROJEKTE.

Italijansko skupnost bomo upoštevali in v večji meri vključili pri prijavljanju projektov na evropske razpise, pri katerih MOK sodeluje kot partner. K temu bomo spodbujali tudi vse organizacije, povezane z MOK.

POVEČALI BOMO IZPOSTAVLJENOST ITALIJANSKE KULTURE V ŠOLAH NA DVOJEZIČNEM PODROČJU.

S ciljnimimi projekti, ki jih bo podpirala občina, bomo bolje predstavili zgodovinsko prisotnost italijanske skupnosti na našem narodno mešanem območju. To bomo storili tudi z zavzemanjem za umestitev teh vsebin v pouk družbene vzgoje na slovenskih šolah. Prizadevali si bomo tudi za večjo prisotnost sodobne italijanske kulture v pouku italijanskega jezika v slovenskih osnovnih šolah (npr. posebni kulturni dnevi) ter za večje sodelovanje italijanskih in slovenskih šol v skupnih kulturno-izobraževalnih projektih.

PROMET IN MOBILNOST

Obalno-Kraška regija je na drugem mestu v Sloveniji po lastništvu osebnih avtomobilov na gospodinjstvo. Koper pa je mesto, ki je bilo v zadnjih letih popolnoma prilagojeno vožnji z avtomobilom, saj velik del mesta zavzema cestna infrastruktura s parkirišči. Rastoči osebni avto-

mobilski promet prinaša vrsto težav in velike družbene stroške. Najbolj očitna je stalna potreba po novih parkiriščih, izrivanje zelenih površin na račun cest in parkirišč, velika gneča v jutranjih in popoldanskih prometnih konicah ter seveda čedalje večji izpusti toplogrednih plinov. Vse te škodljive posledice je možno postopoma odpraviti z vpeljavo modela trajnostne mobilnosti, ki zagovarja uporabo javnega prevoza, kolesa in hoje za premikanje po mestu. Tak koncept prinaša številne prednosti. Z njegovo vpeljavo bi postali vsakodnevni prometni tokovi precej bolj obvladljivi, saj bi več ljudi uporabljalo javni prevoz kot pa avtomobil. Posledično bi bila manjša potreba po parkiriščih in več bi bilo prostora za zelene površine. Dolgoročno bi se zaradi hoje in kolesarstva izboljšalo splošno zdravstveno stanje prebivalstva, spustila pa bi se tudi raven emisij toplogrednih plinov v zrak. Ne velja zanemariti niti dejstva, da bi tako bile na boljšem tudi denarnice številnih občanov, saj stroški goriva in vzdrževanja vozil postajajo čedalje višji.

UKREPI

IZVEDLI BOMO OPTIMIZACIJO SEDANJIH LINIJ MESTNEGA AVTOBUSNEGA PROMETA.

Preučili bomo možnost racionalizacije sedaj obstoječih linij. Nekatero linijo bomo podaljšali do primestnih naselij, ki so Koprju najbližje; do Bertokov in Vanganela. Preučili bomo možnost pocenitve vozovnic, saj so te kljub ugodnemu mesečnemu abonmaju še vedno drage (1,5 eur). Dolgoročno bo cilj vzpostavitev brezplačnega mestnega potniškega prometa, za kar bi lahko vzpostavili poseben sklad, v katerega bi zaposleni v mestu prostovoljno lahko odvajali svoje potne stroške. Kljub manjšemu osebni prihodu bi bila zaradi zmanjšanih stroškov osebnega prevoza osebna bilanca na boljšem.

PREUČILI BOMO TUDI OPTIMIZACIJO LINIJ PRIMESTNEGA AVTOBUSNEGA PROMETA.

Številne avtobusne linije, ki Koper povezujejo z naselji v zaledju, so problematične zaradi izjemne razvejanosti

svojih tras ter zaradi izjemno redkih vozni redov, po katerih vozijo. Preučili bomo možnosti za optimizacijo teh tras z izločanjem manj naseljenih krajev in z možnostjo pogostejših voženj. Dolgoročno bomo preučili možnost uporabe sedanje železnice za lokalni potniški in turistični promet med Koprrom in vasmi na Kraškem robu, seveda po izgradnji in zagonu drugega tira Koper-Divača.

PODPRLI BOMO POSTOPNO ZAPRTJE MESTNEGA SREDIŠČA ZA PROMET.

Če želimo izvesti prenovu in revitalizacijo mestnega središča, je nujen postopen umik parkiranih vozil iz mestnega središča. To bo projekt, ki bo potekal v sodelovanju z meščani in postopno, pred njegovim začetkom pa bo treba zgraditi podzemno parkirno hišo za tržnico, v kateri bodo prebivalke in prebivalci mestnega jedra imeli svoja stalna parkirna mesta. Za dostave vseh vrst bo uveden poseben režim v jutranjih urah. Ker je koprsko mestno jedro veliko, bomo uvedli floto malih električnih vozil, ki bodo prebivalcem pomagala pri prenosu težjih tovorov in prevozu starejših oseb. Na vrhu nove parkirne hiše bi bilo možno urediti veliko javno ploščad, ki bi lahko gostila prireditve in koncerte v poletnem času ter organsko povežala območje mestnega jedra z novim mestnim parkom.

PREUČILI BOMO DOSEDANJE DELOVANJE P+R SISTEMA IN GA IZBOLJŠALI.

Sistem P+R je bil v Kopru uveden pred kratkim, vendar je lokacija teh parkirišč nekoliko neposrečena, sistem pa tudi zato ni najbolje zaživel. Preučili bomo dosedanje delovanje sistema in uvedli primerne spremembe za njegovo optimizacijo.

IZBOLJŠALI BOMO POGOJE ZA URBANO KOLESARJENJE.

V konceptu trajnostne mobilnosti ima kolesarstvo pomembno vlogo. S kolesom je mestno središče Koprna enostavno dosegljivo iz številnih zalednih mestnih četrti (Šalare, Olma, Semedele), pa tudi iz sosednjih naselij (Izola, Bertoki, Ankaran). Koper se sicer lahko pohvali s številnimi urejenimi kolesarskimi povezavami, težava pa nastopi predvsem pri parkiranju koles. V mestu je treba urediti precej večjo količino stojal, kjer bodo uporabniki

in uporabnice lahko varno zaklenili svoja kolesa. Teh je sedaj namreč bistveno premalo. Preučili bomo možnost ponovne uvedbe sistema izposoje koles, ki je nekoč že obstajal in si prislužil simpatije številnih. Skupaj z nevladnimi organizacijami bomo sodelovali za izboljšanje pogojev za urbano kolesarjenje, pa tudi za skejtanje in druge oblike gibanja na kolesih.

PREUČILI BOMO MOŽNOSTI UVEDBE POMORSKE POTNIŠKE POVEZAVE MED OBALNIMI MESTI IN TRSTOM.

Take povezave so nekoč že obstajale in bile izjemno popularne, saj lahko potnike pripeljejo neposredno iz enega mestnega središča v drugega. Taka povezava pa bi bila pozitivna tudi za številne turiste, ki se gibajo med obalnimi mesti v poletnem času.

UREDILI BOMO JAVNE POVRŠINE TAKO, DA BODO DOSTOPNE GIBALNO OVIRANIM.

Arhitekturne in urbanistične ovire so za gibalno ovirane ljudi nepremostljiva težava, na prilagoditev ulic in cest za njihovo gibanje pa se je ob prenovah javnih površin v preteklosti pogosto pozabilo. Specifična skupina so slepe in slabovidne osebe, ki za gibanje potrebujejo posebne talne oznake. Preučili bomo sedanjo mestno infrastrukturo in v povezavi z nevladnimi organizacijami izdelali akcijski načrt za prilagoditev javnih površin osebam z različnimi vrstami hendikepov.

TURIZEM

Koper se je v zadnjem desetletju uspel uveljaviti kot turistična destinacija, predvsem po zaslugi prihoda ladij za križarjenja. Gre torej za tip gostov, ki se v našem mestu zadržijo samo en dan in ga izkusijo samo površinsko. Finančni izplen lokalnega gospodarstva je pri tem majhen, saj imajo osnovne storitve prenočevanja in gostinstva zagotovljene na ladji. Prav gostinstvo in prenočevanje pa sta v turizmu osnovni postavki za ustvarjanje prihodka.

Ob tem se je treba zavedati, da križarske ladje izjemno obremenjujejo okolje in morje. Številna jadranska mesta, kot so Benetke, Kotor ali Dubrovnik, so postala tako popularna pristanišča za križarjenja, da je zaradi ogromnih množic življenje domačink in domačinov v njih začelo postajati neznosno. To nas opozarja, da se brez ustreznega nadzora masovnega turizma dolgoročno lahko bistveno poslabša kakovost življenja domačink in domačinov. Zaradi teh tveganj mislimo, da je nujno treba preusmeriti osredotočenost koprškega turizma z enodnevnih gostov križarskih ladij (ki velikokrat Kopa sploh ne vidijo, ker hitijo v Ljubljano, Postojno in na Bled) na tiste goste, ki se zadržijo več dni, bolje izkusijo pristnost in kulturo našega mesta ter uporabijo lokalne nastanitvene in gostinske storitve. Tak turizem bi lahko temeljil na bogati kulturni dediščini, bogati gastronomski ponudbi in kvalitetnih kulturnih in športnih prireditvah. Taka usmeritev bi bila tudi precej bolj okolju prijazna in bi lahko nakazala razvoj v smeri trajnostnega zelenega turizma.

UKREPI

PREVETRILI BOMO TURISTIČNO STRATEGIJO IN PRENOVILI KONCEPT TURISTIČNE PONUDBE.

Koper je celo svojo zgodovino bil res organsko povezan s svojim zaledjem, vendar je kulturno vedno predstavljal ločeno celoto, vezano na morje, solinarstvo in italijansko-beneško kulturo. Zaradi tega se nam zdi neumestna promocija tradicionalnih ruralnih istrskih kulturnih vsebin na območju mesta. V mestnem jedru Kopa bi morali izvesti revitalizacijo pozabljene urbane kulture nekdanje italijanske etnične večine, ki se je izselila po drugi svetovni vojni, poleg tega pa poudariti vlogo Kopa kot industrijskega središča v socialističnem času.

PONUDBO, POVEZANO S TRADICIONALNIMI ISTRSKIMI VSEBINAMI, BI MORALI PONUDITI NA PODEŽELJU.

Podeželje je z nekaj redkimi izjemami v turističnem smislu nerazvito, zato bi morali prav sem umestiti glavnino prireditev in dogodkov, ki promovirajo istrsko kulturo in

kulinariko. Veliko je še možnosti za razvoj ekoloških turističnih kmetij, ki bi lahko poleg kmetijske dejavnosti razvijale tudi kakovostno gostinstvo in nastanitve. Zaradi razpršenosti zaledja bi bilo treba določiti do 5 strateških središč razvoja turizma na podeželju, kamor bi osredotočili turistične programe in vlaganja. Ta središča bi nato lahko smiselno povezali s turističnimi (vinskimi, pohodniškimi, tematskimi) potmi, ki bi omogočile razvoj različnih programov na celotnem podeželju. Vsako središče bi tako lahko razvilo tudi svojo specifično promocijsko "zgodbo".

POSTAVILI BOMO PROGRAM SPODBUD ZA RAZVOJ GOSTINSKIH IN NASTANITVENIH STORITEV.

Občina Koper precej zaostaja v gostinski in nastanitveni ponudbi za drugima obalnima občinama. Problem je pereč tako v mestu kot na podeželju. Postaviti je treba program spodbud za vzpostavitev novih namestitvenih in gostinskih obratov, morda tudi v smislu turističnih združenj. Smiselno bi bilo razmišljati tudi o prenovi hotelske ponudbe v samem mestu, saj ta hip ne premore spodobnega hotela. Prenoviti je treba Hotel Koper, na podeželju pa spodbuditi nastanek razpršenih družinskih hotelov. Nočitvene kapacitete bodo zlite s tradicijo, urbano kulturo in sodobnostjo.

DALI BOMO POBUDO ZA USTANOVITEV ENOTNE TURISTIČNE ORGANIZACIJE SLOVENSKE ISTRE.

Čeprav ima slovenska Istra številna območja, za katera bi lahko površno rekli, da si v tekmi za turiste in turistke delajo konkurenco, verjamemo, da bi imeli bistveno večje koristi, če bi celotno območje štirih obalnih občin sodelovalo v smislu skupnega koordiniranja razvoja turistične ponudbe in skupne promocije. Prepričani smo, da ima celotna regija toliko skupnih značilnosti, da bi bil tak pristop povsem smiseln in upravičen. Če ima lahko celotna hrvaška Istra eno turistično organizacijo, smo prepričani da lahko podobno stopnjo koordinacije dosežemo tudi na slovenski strani. Tudi čezmejno sodelovanje bi bilo s tem poenostavljeno.

ŠPORT IN REKREACIJA

Šport je ena izmed ključnih dejavnosti, ki pomembno vplivajo na kakovost našega življenja. Za ohranjanje zdravja vseh občanov in občank moramo razvijati odnos do telesne aktivnosti v vseh življenjskih obdobjih. Telesna aktivnost mora biti prilagojena potrebam in željam. Ob tem športni rezultati in pozitivna navijaška kultura pripomorejo tudi k ustvarjanju skupnosti. Zagotovili bomo dodatna finančna sredstva za pomoč društvom in klubom, ki izvajajo športno in rekreativno dejavnost za svoje člane in članice. Podpreti je treba predvsem masovni rekreativni šport in rekreacijo, s katerima bo svoje interese zadovoljevalo čim večje število občanov in občank. Posebej pomembno je povečanje financiranja programov za mlade od 15. do 25. leta starosti (ki so premalo vključeni v rekreativne programe), kot tudi povečanje njihove ozaaveščenosti, tako skozi izobraževanje, kot tudi izven šole. V preteklosti je prihajalo tudi do precejšnjega favoriziranja določenih športnih panog na račun drugih in tem praksam je treba narediti konec.

UKREPI

UVEDLI BOMO TRANSPARENTNO IN NAMENSKO DELOVANJE ŠPORTNIH KLUBOV IN DRUŠTEV.

Naloga občine je zagotavljanje izgradnje športne infrastrukture in podpornega okolja za klube in društva, ne pa vpletanje v poslovanje in odločitve v klubih, še najmanj pa sklepanje škodljivih poslovnih operacij na račun igralcev in otrok. Odločanje v klubih naj poteka na transparenten in demokratičen način, tako da vključi tiste, ki jim je delovanje namenjeno: športnike in športnice, športne delavke in delavce.

UREDITEV VARNE MREŽE KOLESARSKIH IN POHODNIŠKIH POTI PO CELOTNI MESTNI OBČINI KOPER.

Koprsko občino čedalje bolj obiskujejo rekreativni kolesarji, ki so marsikje še vedno prisiljeni uporabljati izredno

prometne in nevarne ceste. Zasnovali bomo omrežje kolesarskih poti tako, da se bodo kolesarske poti izogibale glavnim prometnicam in v glavnem potekale po trasah v varnem naravnem okolju. Najbolj kočljiv problem je manjkajoči odsek Parenzane v Bertokih, ki ga je treba urediti, saj še vedno poteka po glavni cesti. Poleg tega bomo vzpostavili tudi varno kolesarsko stezo po dolini reke Rižane do Hrastovelj.

UREDILI BOMO KRAJEVNE ŠPORTNE CENTRE V SREDIŠČIH KRAJEVNIH SKUPNOSTI.

Številni kraji v občini premorejo manjše športne parke z asfaltiranimi igrišči. Programe teh parkov želimo razširiti z novimi programi ter obstoječo infrastrukturo dopolniti in obnoviti. Podprli bomo tudi graditev manjših telovadišč "street workout" v okviru lokalnih športnih centrov.

PODPRLI BOMO ZDRUŽITEV OSREDNJIH KOPRSKIH ŠPORTNIH DRUŠTEV V KONZORCIJ.

Združitev koprskih športnih klubov v konzorcij bi lahko prinesla skupno razvojno strategijo za vse klube, skupno iskanje sponzorskih sredstev, ureditev skupnega trženja in ostalih podpornih služb. Skupni simboli bi poenotili občutek pripadnosti občinstva koprskemu športu in tako prinesli razvoj več klubom in športnim panogam hkrati.